

ABONAMENTUL
 Pe un an . 24 Cor.
 Pe jum. an . 12 :
 Pe 1 lună . 2 :
Nrul de Duminică
 Pe un an 4 Cor. — Pen-
 tra România și America
 10 Cor.
**Nrul de zi pentru Ro-
 mânia și străinătate pe**
 an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
 și ADMINISTRAȚIA:
 Deák Ferenc-utca 20.
INSERTIUNILE
 se primesc la adminis-
 trație.
 Manuscripte nu se în-
 poză.
 Telefon pentru oraș și
 comitat 502.

Conspirație contra Ungariei.

(R.) »Budapesti Hirlap« dela 7 Aprilie publică un lung primarticol, căutând să convingă obștea maghiară că împotriva Ungariei s'a pus la cale o vastă conpirație. Meritul că s'a dat de firele primejdioasei acțiuni, se înțelege, îi revine organului imperialismului maghiar, care afănd despre toate, nici nu întâzie să alarmeze pe ministri, procurori, poliție și întreaga societate patriotică, să fie cu ochii în patru, căci: »A haza veszélyben van!« Mai rău decât pe vremea celuilalt Kossuth, la 1848—49.

In realitate însă nu poate fi vorba decât d'o campanie artificială, cu scop să producă diversiuni între unguri, iar în fața străinătății să motiveze, cât se va putea, asprima regimului ce li-se aplică tuturor luptătorilor naționalităților, începând cu ziaristi, porniți cu grămadă la Seghedin, și terminând cu deputații, cari au fost dați pe mâna lui Rakovszky rabițatul.

Iată din ce lucru de nimic face »Budapesti Hirlap« caz celebru.

Publică adică scrisoarea unui *anonim* din Kárvá, care cică ar fi asistat în Praga la o adunare compusă din »trimiși americani (slovaci), din ruși, boemi din Boemia și Moravia, ba au fost chiar valahii din Ardeal, croați și bosniaci«...

Dar să cităm un pasaj din proza ridiculă care a speriat pe eroii imperialismului maghiar:

»Pe mine politica nu mă prea interesează și nici n'am înțeles mult din cele ce s'au vorbit a-

colo, pentru că eu limba literară slovacă nu o vorbesc; și slovaciaș numai atât, că am putut să învăț în cel cincă ani petrecuți printre slovaci. De altfel s'a vorbit mai mult franțuzește, pentru că erau între noi mulți români din România. Și înfăța dela tata și cumnatul, despre ce s'a vorbit. Între altele a fost vorba ca Sokol (societate cehă) să editeze o hartă, pe care și părțile locuite de slovaci (în Ungaria) să fie reprezentate ca formând o unitate cu Boemia și Moravia. Au mai discutat, ca fabiicanți boemi și moravi, cari sunt membri ai reuniunii slave, să înființeze fabrici și școale la hotarele Ungariei, ca fiecare slovac să stie de cine se fine. A mai fost vorbă d'o bancă internațională, care să se înființeze în Praga și să aibă mai multe filiale«.

Iar după scrie că pentru toate aceste scopuri au venit și bănișori (singur Tolstoy a dat 10.000 ruble), mai adăogă: »cumnatul meu mai este apoi chemat în Ardeal, la valahi«...

Asta-i mai grav decât toate.

Și toate aceste fleacuri sunt pentru mărele jurnal maghiar o probă despre »o conpirație în stil mare pusă la cale de slovacii din Ungaria, de valahii, croați și bosniaci, de cehi și ruși, de americanii și agitatorii din România«.

Și, desigur, nu se va afla ungr, care să nu credă, că epistola găgăuțului care »nu se interesează de politică« și nici »n'a înțeles mult din cele ce s'au vorbit«, — este un document despre »trădarea de patrie« a slovacilor și valahilor, — și să nu aprobe, prin urmare, orice măsură draconică și orice prigoniri împotriva noastră.

In definitiv, asta a și fost scopul articulului din »Budapesti Hirlap«: să-i facă pe

unguri a crede că: »prin organizare economică și cu mijloace culturale pornesc asupra Ungariei. Părțile dela nord, locuite de slovaci, le anexează monarhiei ceho-boeme; iar Ardealul îl dăruiște României«...

Care ungr să nu se cutremure când citește despre »colosală conpirație«, și să nu aprobe pe »guvernul național« care »va să înțelege pe conspiratori?!

Organul inspirat de Apponyi indică apoi ce are de făcut guvernul: »întâiu de toate să treacă peste dreptul autonom al bisericiei și școalei care servă naționalităților dreptate și să ia măsuri și contra băncilor naționalităților, cari adăpostesc și ele pe cei mai periculoși agitatori...«

Se înțelege: toate acestea paralel cu acțiunea — procurorilor.

Că propunerile organului imperialist nu o să rămână numai pe hârtie, avem deja probe. Lovitura ce Apponyi a îndreptat împotriva autonomiei bisericiei naționale române prin cele săvârșite la Caransebeș, trebuie să îngrijoreze pe toți românii buni.

Cât despre ceeace scrie împotriva băncilor naționalităților, e numai o urmăre a campaniei selbatice ce presa maghiară duce de mult. In tot cazul, acum e vorba de înțețirea acestei campanii! Efectul se și vede. »Arad és Vidék« de pildă, a deschis o rubrică permanentă sub titlul »Primejdia naționalităților«, și în numărul de azi înfățișează drept primejdie pentru unguri faptul că românii de pe Criș înființează o bancă la Boros-Ineu și o filială la Hălmagiu...

POIȚĂ ORIGINALĂ A »TRIBUNEI«.

Duelurile studentești în Germania.

De Iules Huret.

Trad. de Horia Petra-Petrescu.

II.

Acest obicei barbar mi-a insuflat o repulsnă adâncă.

In drum spre casă mi-a venit în minte vorbele, pe care mi-le-au spus odinioară un consul german:

»Duelurile studentești sunt singurul ideal ce ne a mai rămas nouă, germanilor: ele sunt o școală excelentă pentru curaj și pentru suportarea durerilor și totodată oțelesc sufletele tinerimii noastre.«

Mă trudesc înzadar ca să pot pricepe punctul acesta de vedere. Cum poate să contribue la înălțarea sufletului omeneșc, faptul că da înainte, fără de nici o considerare, spie capul deaproapelui tău și că ai de gând să-i faci căt se poate mai multă stricăciune? Te oțelesil împotriva durerii, conced, dar e lucrul acesta atât de trebuindos, acum, când învățății au inventat mijloace pentru alinarea durerilor? Si dacă vrei cu orice preț, n'ai decât să-ți cauzezi tu singur, cu mâna proprie, sau pe cale mecanică, dureri. E de lipsă să spargi capul altuia și să-i tai obrajii, dacă vrei să înveți a te împotrivi durerii?

Trebue că sunt alte cauzele acestui obicei barbar.

De săr bate cel puțin numai bestile cele grase și pline de sânge! Dar nu, chiar și cel nepuțin-

cioși, chiar și tinerii molești, cu umerii subțiri și cu musculatura moale și deși devin după scurgerea săngelui și mai palizi, totuși, sunt entuziasmați, dacă pot să facă asemenea celor mari.

Dar după luptă nu se arată nici o bucurie, nici o bucurie de învingere, — nici chiar o agitație sufletească. Beatorii aceștia sdraveni de bere și aceste vulpi pipernicite n'au nici chiar scuza aceasta, că se bucură indeletnicindu-se cu acest obicei barbar, de sălbăticia și pericolul, în care au fost.

Privitorilor blazați pare a li se fi urit chiar de atâtă bătălie și, ce privește rănișii, ei fac împresia ca și când ar luă, de voie de nevoie, toate durerile astea nefolositoare și slabiciunea, care-i cuprinde în urma pierderii săngelui. Unde rămâne deci bucuria unei datorii împlinite? Unde entuziasmul pentru o faptă bună îndeplinită, unde simțământul delicios al unui instinct satisfăcut, unde beția bucuriei? Nici chiar plăcerea evidentă după ce ai luat un duș sdravăn, nici chiar atâtă nu se arată.

Intr'adevăr, tinerii aceștia îmi păreau ca niște animale nebune, morcase — numai pe jumătate conștiente — cari au ajuns la cursa lor proprie.

Ce mai rămâne din toate? Simțământul mândriei că ai impărtit și ai primit vre o căteva tăieturi făpene, fără a fi fost în pericol de moarte? Dovada evidentă a brutalității proprii.

Cred, că chiar din lipsa aceasta a unui pericol de moarte dă acestul obiceiul ceva respingător și brutal. Dacă a scăpat un bărbat, într'un adevarat duel, vre-o dată dela moarte ca prin minune, simțește încă mult timp o agitație adâncă sufletească,

care se manifestă într'o societate sau într'o bucurie mai mare, după temperament, și îl emoționează întotdeauna sau exterior sau interior și îl dă un simțământ mai puternic de cunoștință de viață. Faptul acesta este singurul, care pledează în favorul obiceiului, care de altfel e o curăță nebunie.

Aici însă nici vorbă de așa ceva! Sunt studenți germani, cari aparțin diferitelor societăți studentești și cari sunt prietini între-olală, dar trebuie să se bată, fiindcă au fost aleși pentru duel.. Nu-i asta curată absurditate?

In realitate ascultă germanii, în cazul acesta ca în multe alte cazuri, legii atavismului și a tradiției, se bat din cauza tradiției, fiindcă a fost idealul brutal al antecesorilor lor răsboinici. Si în alte dăți aranjază așa numitele »Knipperelen« (beții), fiindcă înaintașii lor erau atât de învățați cu beția. Mai contribuie la asta și simplitatea tineretului și circumstanța, că toți abia așteaptă ca să fie considerați de bărbați — pe lângă faptul, că astfel de lupte cauzează spaimă, în urma rănilor produse și a săngelui pierdut, în sufletele femelor și a fetelor, cari nu gădesc mai adânc, și că »Schnissurile« (tăieturile) lor le dă posibilitate să ia o țintă oare-care și să fie admirati și ridicăți în slavă de găscuțele acestea. Acestea suut — după părerea mea — cauzele duelurilor.

Imi amintesc chiar și acum, că voind să evoc, în copilărie, mirarea unei fetițe timide — de șapte anișori, am început să imi tardesc picioarele prin canal, fiindcă îmi închipuam, că fetița își va gândi: »Iau te uită, ce îndrăsneală! N'are teamă de nimic omul ăsta!« Si gândul acesta mă um-

O logică mai perversă și mai scintită nu s'a văzut: pentru că români se organizață economică, dovedesc dușmanie contra ungurilor?! Conspiră contra patriei?

Dar unde e scris, că români să fie vesnic robiți băncilor și comercianților străini? Care lege dispune asta și care percept moral?

Mai sunt însă două chestii de discutat.

»El bine — scrie mai departe numitul ziar — scrisoarea aceasta ce publicăm este o nouă dovadă, că regația naționalistă din Ungaria nu poate fi satisfăcută, pentru că ea înde înșări, să spargă hotările țărilor... Sunt superficiale și ușurătice vorbele celor ce spun că prin oarecare concesiuni trebuie să ne împăcăm cu naționalitățile!«

Iată ce nu vor cei dela putere.

Unde și-ar căptui atuncia pe neprincipișii cari așteaptă lăuntru și teren de exploatare? Prin ce ar mai putea poza șoviniștii de măntuitorii ai patriei?

Trebue deci convinsă obștea maghiară că naționalitățile sunt dușmane ungurilor și patriei, că Thoroczkay și Benedek sunt niște usuratici când vorbesc de pace cu naționalitățile, iar »bărbații nației« sunt Apponyi și Andrassy, cari au arătat în dietă »primejdia« și dacă »nația« îi va sprigini, cu ajutorul procurorilor și jandarmilor vor apăra țara și neamul...

Iată de ce »Budapesti Hirlap« decretează:

»De pace cu el nu poate fi vorba, pentru că asta ar însemna a face larg de nămicire a nației și monarhiei maghiare...

»Suntem în ora douăprezece, când trebuie să ne concentrăm puterile și când, cu ori ce preț, trebuie să făptuim, pentru că focul se întinde și primejdia crește din ce în ce.

Cu orice preț deci, fie și al celei mai perverse minciuni, trebuie să se creeze dușmani! Atât cum s-ar putea forma — eroi? Cum s-ar mai putea ajunge la — merite și lauri?

plea de bucurie. Unul din camasii mei de școală, care și mai prost decât mine, alerga cu capul în zid căt puțea el mai repede, până ce-i năvăleau lacrimile din ochi și astă numai ca să scoată dela prietina lui de opt ani un șipet de spaimă și ca să i evoca astfel admirarea față de el!

Sunt convins, că simțemantul acesta, care i indeamnă pe acești copii de 18, de 20 și 22 de ani la duelurile astăzile barbare, e identic cu simțemantul meu nebun de atunci. El vrea să îl dea o infățosare »cavalerescă«, cum o numesc ei. Că am dreptate, o probează și fotografii din Göttigen, cărui accentuață că de bine tăieturile studenților pe fotografii când, le retusează! Își medicul lor întrebănează acele cele mai groase posibile, ca să rămână urmăre rănilor căt mai bine. Dacă se vor lăpăda deci femeile germane cu toată energia de aceste idei proaste, cari le-au fost infiltrate din partea bărbaților lor și dacă vor protesta împotriva acestor obiceiuri, brutale, atunci duelurile vor avea un sfârșit grabnic.

Un om cum se cade și foarte linștit, acum, care făcuse parte odinioară dintr'un corp studențesc, mi-a povestit simțemantele sale dela dueli cu o adevărată plăcere divină:

»Inchîpuiște-ji, Domnule! Vezi fulgerând lovitura în jos, spre tine, și n'al vole să te miști,

Cât despre atitudinea străinătății, unde zi de zi sporește numărul celor condamnați regimul kossuthist, nici aceasta să nu inducă în eroare pe — patrioți, căci iată ce scrie cel mai bineinformat ziar unguresc:

»Minciuna mare internațională despre oprirea naționalităților dela noi, nu e decât tactică, ca nici să nu îndrăsnim a lăua măsurile de apărare a intereselor noastre naționale...«

E minciună, prin urmare, că Vaida a fost scos cu puterea din parlament, că însuș dr. Nagy György a strigat ieri că în Duma rusescă este mai multă libertate decât în camera ungard... Morții dela Csernova sunt o născocire — panslavă, iar măcelul dela Pánade o înscenare — daco-română... Iar la Seghedin ori altă temniță nu e nici un ziarist naționalist, ci trăim aici ca în sinul lui Avram. Cât despre jandarmerie, ea se poartă admirabil de bland cu naționalitățile și ofițerul Szederkényi n'a scris niciodată că »valahii sunt o hordă sălbatică și nu merită nici o cruce«, ci Björnson face în Europa tapaj, iacă aşa, ca să-i treacă vremea...

Dacă astfel cred imperialiștii maghiari să-și întărească neamul, n'au decât să continue cu propagarea acestor perverse minciuni și aberații ridicolă.

Nouă nu ne strică!

Iubileul Majestății Sale. Ziarul »Neue Fr. Presse« pe baza informațiilor luate din cercuriile diplomatice scrie, că afară de părechea imperială germană, la 7 Maiu vor veni să salute pe Majestatea Sa și următorii principi ai federațiunii germane: Luitpold, principe de Bavaria, regele Saxoniei și al Württembergului, arhiducii de Baden și Mecklenburg, prințul de Oldenburg, Anhalt și Saxa Coburg Gotha. Aceșii principi vor sosi în Viena la gări diferențe și pe drumurile ce vor duce la Hofburg, eventual la Schönbrunn, poliția va forma cordon. Principii federațiunii vor locui parte în Hofburg, parte la Schönbrunn și dacă nu va fi destul loc, atunci îi se va face în zile căstele, peatră nu i eschis că la acest salut vor lua parte și și prinții ai federațiunii germane. Împăratul încă în ziua acela va primi pe principi la Schönbrunn și dacă-i va permite să-

nici chiar să scăpești din sprinceană. Sâangele îl curge peste haine și peste ochi, încât nu mai ești în stare să mai vezi ceva! Iar dacă ai treșărit chiar numai cu capul când ai primit lovitura, ești pedepsit cu detragerea capelei, până când a spălat rușinea, un nou duel. Dacă se întâmplă însă că tresori și a doua oară, ești dat afară, căci corpurile studenților nu pot să suferă în mijlocul lor pe un »Kneifer«. (unul care însă).

Mi-am dat osteneala să îl fac explicabilă repulșitatea mea:

»S-ar putea găsi un alt mijloc oarecare, ca să se promoveze săngele rece, fiindcă acesta e, nu vorbă, o proprietate foiositoare pentru toți bărbații. Trebuie să-ți crepi capul, nici una, nici două, și să-lăși să-ți scoată trei dinți din gură, ca la studentul, pe care îl-ai arătat mai adineori? Nu există însușiri mult mai folositoare și mai frumosene, cari să se poată da viitorilor judecători și profesori? Dacă ține Germania ca să dirigiască sortile Europei civilizate, ar face bine să se găndească asupra lucrului acestuia...«

Dar am observat prea bine, că predică la urechea surdului.

natatea și la Hofburg. Toți arhidiucci și arhidiacele vor sosi în Viena, ca să la parte la primirea principiilor germani. Cu ocazia primăvei va vorbi împăratul Wilhelm și va salută pe jubilantul domitor în numele tuturor prinților federațiunii germane. După ameașă se va da un prânz de gală în onoarea prinților oaspeți.

Situația din Croația. Baronul Rauch a trecut zilele trecute în Budapesta. Cu prilejul acesta s'au făcut diferențe combinații privitoare la starea de lucruri din Croația. Unele versiuni susțineau că baronul Rauch va demisiona, pentru că este pe cale o înțelegere cu croați. Acum Rauch desminte el această verzie. Spune că veștile despre demisiunea sa sunt tot atât de mult lipsite de o bază reală ca și celea despre vre-o împăcare cu croați. Nu este adevărată, a mai adăugat banul, nici ștorea că în luna Maiu se va convoca dieta croată. Până vor fi neașteptate imprejurările existente, de o convocare a dietei nu poate fi vorba. În consiliul de miniștri n'a venit vorba despre împlinirea scaunelor vacante de episcopi.

Demisiunea guvernului din Flume. Se anunță din Fiume, că contele Nakó guvernatorul Fiumei își va da în curând demisiunea. Guvernul va numi provizor în locul său pe contele Wickenburg.

Reforma culturală.

Invățământul secundar și superior.

De Alexandru Nicolau, profesor, Caracal (România).

I.

Basa fundamentală a invățământul secundar și superior în țară, a fost legea din 1864. — Atunci s'au șternut primele principii pe cari s'a clădit sistemul acestui grad de invățământ, sistem care a durat intact până în 1898. Legea din această epocă a rupt-o cu trecutul, liceele și gimnaziile noastre au fost prefăcute și transformate din temele. În loc de 7 clase cum avea până aici, liceul are acum 8, iar la temelia diviziunel superioare a liceului (constând din 2 jumătăți à căte 4 ani fiecare, una inferioară și alta superioară), s'a introdus principiul trifurcației, constând din 3 secțiuni: secțiunea clasică, modernă și reală; repartizate astfel după cantitatea de material și program de studii clasice și științe ce predomină în ele, — precum și după importanța limbilor moderne cărora li-să dat o mai mare mare extenziune. În vechiul liceu, elevul învață de toate, limba latină dela I clasă, greaca dela a III-a, franceza I-a, iar germana dela a V-a până la a VII-a inclusiv, iar studiile literare proprii zise, istorice și științifice, erau astfel combinate, încât școlarul la absolvirea liceului se alegea cu un tet armonic de cunoștințe bine alcătuite și sistematic întuite.

Pentru că caracteristica liceului actual este specializarea școlarului dela finele primelor 4 clase, cari se și numesc gimnaziiale, cu alte cuvinte în locul principiului culturii integrale, s'a introdus deja după 4 clase medii, principiul îndrumării către diferențe aptitudini, căci examenul de maturitate care se dă la finele celei de a VIII-a clasă dă posibilitatea elevilor cari doresc să urmeze cursurile universitare sau de școli speciale, de a se înscrive la anume facultăți sau școli superioare. Cu vechiul baccalaureat te puteai înscrise la orice facultate a universității și puteai urma orice școală de specializare, acum aceasta barieră s'a închis.

Acest sistem de invățământ este prea de timpuriu admis și pus în practică, pentru că să-ți putem analiza roadele cu rigoarele cuvenite și precisiune. Dacă în detaliu, cel puțin pentru moment nu putem intra, vom adăuga totuș că a suferit oare modificări, schimbări, rectificări, adăugând într-un timp relativ poate scurt, datorite nu spli-

Cel dintai atelier de piatre monumentale aranjat cu putere electrică.

Gerstenbrein Tamás

măestru de monumente și piatra de similit.

Fabricație proprie din marmură, granit, seymit, labrador etc., din piatra de mormânt magazina se află în Kolozsvár, Ferencz József-ut 25.

Cancelaria și magazinul central: **Kolozsvár, Dézsma-U. nr. 21.** Telefon 662.

Filiale: Nagyvárad, Nagyzeben, Déva și Bánpaták.

ritului de observație și experimentație atâtă, căt tendinței nemorocitului nostru sistem de a face politică din ori și ce să a nu suferi opera politică a adversarului nostru oricăr de solidă și eminență ar fi ea.

Dacă este făcută de liberali, conservatorii trebuie ori s'o revoace, sau cel puțin s'o meretescă în limbajul politicianilor noștri. Meremetescă, tradusă fidel din înțelesul politician pe cel profan, înseamnă schimbarea unor șuruburi, introducerea unor noi principii și idei, de așa măsură în opera adversarului, ca să dea roade proaste, pentru a apoi să se alibă ce l-se impută că a făcut o operă res, negativă, impractică!...

Ambile partide istorice au uzat de aceste chibzușuri și chineserii politice până la revoluția din 1907.

Vom vedea de aici încolo, dacă sistemul se rediteză sau se introduce sistemul sănătos ca un partid politic să respecte legea făcută de un alt guvern, lăsându-o timpul material de experiență și amendând-o numai pe măsura ce aceasta îl furnizează principalele și imperioasele elemente de transformație.

Astfel încât, dacă învățământul nostru secundar a rămas 34 ani staționar, — și trebuie admis că cum a putut rezista, — apoi în mai puțin de 9 ani, a suferit 4 modificări și anume de conservatori la 1899, de liberali la 1901, de conservatori la 1905—906, și de liberali la 1908!

Prea desele schimbări nu fac alt serviciu decât că strică efectul legii, și totălă intențunea cea bună a legiuitorului este redusă la zero, întărindu-se opera de civilizare și perfecționare a culturii și moravurilor, ce trebuie să ne aşteptăm dela un grad de învățământ oarecare.

Deși, cum am spus-o mal sus, nu putem cu precisiune analiza efectele acestui sistem de învățământ secundar și superior prea tîrziu încă în noua sa organizație, totuși ne vom permite să aruncăm o retrospectivă asupra produselor cele obținute în acești din urmă ani.

Dela început adăug că, întregasa noastră alcătuire a învățământului păcătuește prin unilateralitatea și lipsa de armonie îndeosebi cari caracterizează atât tehnica pe care este construită și modul de erăhile a elementelor primordiale cel compun.

Vom aprecia, după statistică, oglinda situației dacă acest învățământ are sau nu nevoie de vreo reformă, precum și dacă aceasta va atrage după sine o altă reformă și mai mare, aceea a moravurilor, de care avem nevoie. După statistică învățământului secundar și superior pe anii 1904 până în 1905, ceea mai recentă, în susțeile și gimnosile noastre avem 11.935 înscriși, dintre cari 9072 promovați cu 76 proc., 1780 repetenți și 1083 eliminați.

Debitul școalelor noastre secundare fiind precum vedem relativ destul de apreciabil, apluxul absolvenților, în loc să se repartiseze în mod armonic către școli speciale și Universități se naștesc, dsu năvala mai mult asupra acestora. Astfel, după statistică acelui an, la Universitatea din București, au fost înscriși 3607 studenți, români, dintre cari 199 la teologie, 958 la Litere, 169 la științe, 529 la medicină, și 2452 la Drept. Să la Iași, 508 dintre cari: La Litere 98, la științe 72, la medicină 113, iar la Drept 225.

La școalele comerciale situația e următoarea: 1379 școlari, dintre cari 160 la școală superioară de comerț din Capitală, 151 la Iași, același grad, 179 la Craiova, idem, și 128 la Galați, idem.

Pe cînd, școalele de arte și meserii, 2 la număr, în totălă țara — București și Iași, — 333 la București și 213 la Iași.

Combinând aceste importante date vedem că 50% trec la Universități, iar la școalele de agricultură, comerț și meserii, din totalul debitului înscrierilor disponibile abia dacă trec 20%!

Vedem apoi, după același statistică că cel mai mulți studenți aleargă la Drept. De ce? Fiindcă lumea crede că se poate mai ușor câștiga o carieră, unde știința dreptului găsește numeroase debuseuri.

Studentul, sătie, că dacă se înscrie la Drept, toate căile îl sunt deschise, în politică, administrație, finanțe etc.

Facultățile noastre de litere și științe au furnizat și fornizează numai candidați la profesorat. Unul din motivele cari îl fac pe studenți a se înscrie la Drept, este și acesta că, locurile de profesori în învățământ s'au cam complectat, am în-

ceput deja să avem o plotoră de proletariat profesional al căruia efect negativ în Stat a și început să se producă, din pricina defectuosității organismului învățământului.

Este evident că, afișarea prea mare dela Drent, este un rău social care va avea consecințe fănușe într'un viitor prea apropiat. Să nu se poate înălță decât luând din vreme severe și grabnice măsuri de îndreptare pentru armonia în dreptarea forțelor și ale națiunii, pentru a să stabiliți echilibru, în variantele și complexele îndeletniciri cu cari un școlar, viitor cetățean poate să se occupe, croindu-și o carieră.

Din Bihor.

Despărțământul Orădan al »Astrei«. Dumineca în 5 i. c. a ținut prelegeri poporale în satul Almaș, Chișirig și Tăgănești, deșteptând în sufletele țărănilor noștri din aceste sate prin povești binechipzuite, dorul și nădejdea pentru un trai mai lipsit de amar și nevol.

In Almaș s'au prezentat dnii dr. A. Lazar, dr. Cornel Bulc și Stefan Tășadan. Neobositul director ai despărțământului dl dr. A. Lazar cu înșuflășirea ce se desprinde din fiecare vorbă a sa, a încăzit și aprins înimile ascuțătorilor intru atâtă, încât strigătele de »să trălască« nu mai înțeau. Iar prelegerile cuminte și multă pricepere lucrate ale lor dr. Cornel Bulc și Stefan Tășadan, au desăvârșit înșuflășirea, încheiându-se par că văzind cu ochii în sufletele țărănilor hoțare, că de astăzi înainte vor păstra cu mai multă sfîntenie limba, legea și obiceiurile strămoșești, despre cari de atâtă amar de vreme nu mai auzise nime.

La Chișirig s'au înfășat dnii V. Babi, E. Sibianu, N. Vékony, apoi dr. Demetru Lascu și dr. N. Porumb, luând parte la prelegerile harnicul preot din Apateul-rom. St. Fet cu învățătorul de acolo, împreună cu poporul, apoi învățătorul din Nogiorid I. Szilágyi și dl Popa din Leș. Prelegerile au ținut cu bun rezultat dnii V. Babi și Eugen Sibian, vorbind mai la urmă și dnii dr. D. Lascu și N. Porumb. După sfârșitul prelegerilor s'au împărtășit între popor Tara noastră, iar 26 cărticele s'au lăsat pentru un început de bibliotecă poporala.

In satul Tăgănești prelegerea s'a ținut de către dnii Alexandru Munteanu și Vasile, Petru Cipou și Iosif Tărău. Ca un rezultat momentan al prelegerilor ținute, trebuie să amintesc faptul că după sfârșitul prelegerilor, de bună voie s'a desprins din mijlocul țărănilor un băist înălță, care a mulțumit pretegeștilor pentru faptul că s'au înfășosat în mijlocul lor, pentru de ale înspălii bune povești, zândăci înțălate că »pre cură pe vremea apostoilor în urma învățăturilor răspândite de dânsil au aflat omenirea calea care duce spre adevărată mântuire, așa și poporul nostru din vorbele DVoastră — apostoli ai neamului — și căștigă țările pentru luptă ce va avea să indure în viitor.«

Marți în ziua de Buna vestire, despărțământul nostru a ținut să urmeze șirul prelegerilor și vorbind să preface aceasta ziua de praznic bisericesc și în ziua de praznic național pentru poporul nostru românesc pe Valea Crișului repeede, a hotărât să se țină prelegeră în satul Beznea. Satul acesta Beznea pentru nol Băorenii, până acum a fost satul, despre care numai cu indignare, numai cu mânie puteam vorbi. Era satul care la zilele de alegeră de ablegat din urmă, pe candidatul neamului românesc și pe oamenii lui, l'au amenințat cu punini și nu i-au dat ascultare. Era satul nefericitului Klintoc, care la vorbele lui, urma orbiș și făcea tot pentru candidatul 48 iștilor Farkasházi. Era satul în care chiar și la prelegerarea de Marți mulți din împrejurime au îndrăzuit să se infășoșă numai bine armăși.

Trebue să mărturisim, că mult ne-a durut sufletul pentru acest sat rătăcit, și-am tot pândit momentul, clipa binevenită, în care să-l putem îndrepta, să-i putem lumenă. Să acest moment a sosit, mijlocul potrivit s'a arătat a fi »Astra«.

Din partea despărțământului s'au prezentat membri în comitet Alexandru Munteanu și Vasile, Vasile Babi, și secretarul Iosif Tărău. Din împrejurime au ținut să fie de față la deșteptarea beznenilor, părintele din Bratca, Stefan Domicos cu poporul de acolo, părintele din Valea

nesgră Sim. Bulză cu inv. I. Bulză și poporul, preoții Teodor Stanca din Groș, I. Abrudan Anseu, I. Perényi Borod, apoi inv. din Lorău O. Groza, tînărul Bulzănești din Fechetău, înimoșii inv. P. Cipou și Augustin Malor.

Adunarea a deschis o protopopul Alexandru Munteanu a lui Vasile. Dându și bine sămă de locul unde se află, de înimele care trebuesc recucerite, recăștigate, acest meșter al graiului a jinut o măiestră vorbire, răpind cu sine pe ascuțători, știind astăză că răparea care singură duce la sufletele țărănilor ascuțători, ascuțând întreg nărodul vorbirea cu capetele descoperite și simțul evlaviei zugrăvit pe fețe. Asemenea au fost ascuțate cu drag și prelegerile ținute de către domnii I. Tărău, V. Babi, și iarăși de către dl protopop Munteanu. A vorbit apoi la sfârșit cu pricopere și înșuflășit că totdeauna inv. Peire Cipou dela Luncașoara. La sfârșit s'au împărtășit între popor Tara noastră și calendarul dela Cluj, punându se temel prin cărticele dăruite de Asociațione și biblioteca poporale. Asemenea s'a înființat și agentură alegându-se de președinte preotul I. Căpitan, bibliotecar Iosif Tripone (despre care avem nădejde a mai auzi multe lucruri bune) de casă țărănu Dimitrie Tepele și controlor Florian Veres.

Trebue să amintim că popor a fost mult, însă după cum ne spuneau cărturarii cu greu i-a putut înțeui, peintrucă ziceau țărăni: »pentru să mergem noi la acera adunare, că știu că iarăși Farkasházi va fi acolo, și acesta sătatea ne-a înțint, așa de amar ne-a înșelat, că numai vrem să-i auzim nici graiul.«

Din cetea căre ară putut lăua seama de pe fețele țărănilor și din spusele lor, nădejde mare avem, că bezenii, cari până acum pierduși au fost pentru noi, acum s'au aflat, morți și au fost dărău învățat, și tare credem că la vremea sa, vor dovedi cu fapte aceaste. — Să dea D zeu. I. T.

Legea trusturilor în Camera României.

In camera României se urmează cu discuția asupra proiectului de lege contra trusturilor. Despre ședința de Marți »Viitorul« dă următorul rezumat:

Discursul deținut Take Ionescu. Lănd cuvântul ca să combat proiectul de lege, nu fac opera de opozitie; chiar dacă ar fi prezentat de un guvern al partidului din care fac parte, l'as combat. De altfel până acum guvernul a avut o opozitie foarte docilă și îndată era convingerea tuturor că ne aflăm în momente grele, și opozitia simțea că dacă nu poate realiza vederile ei, nu e bine să impiedece opera guvernului.

Din parte mi, credeam că această operă de reforme se va face de un guvern de coaliție, dar acest ideal nu s'a realizat. Acum, după complexul de reforme e sfârșit, cred că suntem într'o libertate desăvârșită, și putem combate proiectul în discuție, fără teamă de a turbura linistea.

De unde a răsărit acest proiect de lege? cred că din ideia că revoltele agrare se datorau arenășilor mari din nordul Moldovei, unde, din pricina enormei îngrășări de pământ în mâna unei singure familii, nu mai există legături oferte și a cererii, și țărăni erau exploatați. Dar turbările n'au fost nu numai în Moldova, ci și în Muntenia. Căpătul Cantacuzino, din care făceam parte, a făcut atunci un proiect de lege, pe care eu nu l'au aprobat, așa să înțâmplat și la dobroastră cu Casa rurală, unii ministri au fost de părere că ea să fie instituție de stat.

Legea dlui Cantacuzino îmi făcea impresia unui cataplasm pe un picior de lemn. (ilaritate).

Așa dar s'a adus acest proiect, cam revoluționar, care va împiedeca pe cineva să fie în anumă o suprafață mai mare de pământ într'o anumit rază.

Era vorba să se dea un ajutor muncitorului agricol, care, atunci când nu va putea găsi prețuri destul de bune de un arendaș, să se poată învăța la altul. Legea învoieștilor agricole a stabilit, însă, maximul de dijmă și minimul de salar. Atunci ce va mai putea face arendașul? El are nevoie de lucrători, de brațe; comisiile regionale fixează prețuri favorabile țărănimii, și arendașul este dezarmat.

S'au creat izlazurile comunale, existența vitei
lor țărănuilui e asigurată, maximul și minimul li
garantează munca.

Cu ce mal poate înfrângă arendașul legea ofer-
tel și a cererii? Însuși raportorul legii recunoaște
acest lucru.

Dar mai e vreun temeliu a legii: acela de a se
impiedecă străinii dela arendășie. Este o idee dis-
cutabilă. Constituția a interzis străinilor dobân-
direa de pământuri rurale: intenția constituțională
lui poate să fie aceea de a impiedecă și aren-
dările, mai ales pe cele în termen lung.

Să admitem că acesta este scopul legii; în
cazul acesta nu va fi atins scopul. În loc de a
reduce numărul arendășilor străini, i-ți înmulțit.
În loc de 20 arendășii străini, veți avea 200. Dacă
e adevărat că stabilirea la țără a arendașului străin
este un rău pentru populația noastră, atunci prin
ce minune veți face să încețeze acest rău, înmul-
țind pe acești agenți de corupție?

În Moldova totdeauna a fost arendașii străini;
acum 20 de ani erau însă greci, acum sunt evrei.
De ce n-ai venit cu o lege care să impiede pe
străinii de a lua în arendă moșii? Această lege
n-are avea nimic anticonstituțional și n-ar fi contra
codului civil.

Cu proiectul în discuție, însă, înrăutății situa-
ția. Țărănuil nu are nici un interes să se găsească
în fața unui arendaș sărac, fără credit, în locul
arendășului bogat și cu experiență.

Imi veți zice însă: »nu putem face o lege pen-
tru a impiedica pe străini a lua cu arendă moșii«,
— suntem legați prin convenții comerciale. Există
un proiect de acest fel, în cartoanele Camerei,
propus de dl N. T. Popp.

Altul e scopul proiectului, este de a mări tot
puternicia Statului.

Nu e adevărat că legea loveste mai ales pe
arendășii străini. Eu cred că el vor suferi mai
puțin decât cel creștin. Cel dințial vor suferi
mai puțin; unii vor fi chiar fericiți să scape de
moșile pentru cari plăteau arendă prea mari.

Adevăratul scop al proiectului este, după
cum spune raportorul, lovirea arendașiei și si-
lirea proprietăților de a-și cultiva singuri mo-
șile.

Dar a cul e vina dacă s'au arădat moșile?
Negreșit, nu a arendașului, ci a proprietarului
care nu și-a cultivat moșia. Termenele noastre
de arendare prea scurte au fost pricina retelelor
arendășiei. Cine a fixat termenele? Proprietarii și
cel mai mare proprietar e Statul. Se vorbește
mureu de invoieri grele; dar de ce Statul n'a făcut
caete de sarcini arendașilor, prin care să-l impie-
dice de a face invoieri prea grele?

La noi arendașia a izvorit din nevoli adânc
simțite; arendașii de ieri au devenit proprietarii
de azi și arendașii de azi vor deveni proprietarii
de mâine. E o clasă muncitoare, care trebuie res-
pectată. Proprietarii noștri au cheltuit tot ce
aveau, pe când arendașii au acumulat averea
noastră mobiliată.

Vom vota zilele acestea un buget de 400
milioane; Bulgaria n'are decât un buget de 140
miliosne; comparând populațiilor celor două țări
ar trebui să avem un buget numai de 200 milioane. Rea a fost organizația economică ce a
produs o asemenea bogăție? Aveți dvoastră con-
vingerea că schimbând situația economică din
tr'o zi într'alta, nu veți provoca o criză?

Eu cred că arendașii cei noi vor fi mai dăriți,
mai hrăpărești, decât arendașii vechi, cari nu au
avut timp să strângă averi.

Caștigurile arendașiei scad de la sine pe deo-
parte se ridică valoarea pământurilor, pe de altă
se scumpesc muncile. Deci, arendașia mare va
scădea în mod firesc. Acest lucru se va produce
treptat, fără zguduire. Cu proiectul dv. veți lovii
pe toți arendașii, nu numai suta care o atinge
proiectul: veți slăbi creditul de care au nevoie.

Sedința se suspendă pentru 10 minute. La re-
deschidere.

Toate damele se fac ideal de frumoase
prin efectul bun al

CREMEI MAKOI-IDEAL
care adeverătă nenumăratele crizori de mulțumită.

Face să dispară roșața feței,
pistruile, petele de ficat și toate necurățările pielei.

D. Tache Ionescu: Vreți să combată arendă-
șia, pe care, recunoaștem și noi am voi să o ve-
dem mai redusă.

Până acum mam ocupat numai de partea
practică a legii. Vreau să cercetez acum dacă
n-ai comis adevărate acte de nedreptate.

Ajăi pus limită de 4000 hectare. Vați întrebă,
ce se va face cu creșterea oilor? Pentru această
îndeletnicire se cer întinderi de pământ. Legea va
trebui să fie modificată.

Apoi de ce un om nu poate fi în arendă
mai multe moșii care să nu facă de pildă decât
1000 hectare, pe când poate să ia 400 de hec-
tare, în cazul când sunt numai două moșii. De
unde acest cuvânt cabalistic de două? Dar toc-
mai arendașii cel mici, care în mai mult de două
moșioare în arendă, sunt români.

A venit chestia reziliierii contractelor și aji dis-
pus să se rezilleze contractele cele mai noi.
Cari este logic? Contractele vechi erau mult mai
ușor de reziliat decât cele noi.

Terminul de doi ani când va trebui să între
în vigoarea legea este o exagerare. Înțelegem,
când ora vorba de o exploatare nemiloasă a ță-
rănimel, un timp oricât de scurt. Dar legea în-
voeilor a garantat munca țărănilor. Este drept
că în proiectul Cantacuzino termenul era de doi
ani, dar, cum am spus, atunci nu se făcuseră
reformele, era o lege de salută națională. Urgența
era atunci îndreptățită.

Dacă anul acesta și cel viitor vor fi ani agricoli
răi, veți semăna pretutindeni ruina. Si cel
mai mult vor suferi arendașii buni, cari au
avut vitele și unelelor lor, și care nu vor putea
să-și desfășe gospodăria în termene așa de scurte.
Dar nu numai arendașii, ci și proprietarii vor fi
loviți, căci nu vor avea timp să-și înghiebeze ca-
pitalul de exploatare. Lichidarea grăbnică va avea
ca urmare scumpirea banilor.

Trebuie la această ordine de Idei, oratorul criti-
că principiul fixării prețurilor de către comisiile
regionale; ar fi fost mult mai bine să se lase
libere transacțiunile, reducându-se însă invoilele
uzurare de către instanțe judecătoare compuse
din magistrați înamovibili. Sistemul adoptat este
redezvoltarea Idei neonorocite că stipulairea așa
de puternică, încât fixeză prețul muncilor. Vă
dăți seama pe ce baze se vor putea da pe viitor
luptele electorale și politice, când partidele vor
putea promite alegătorilor căderea dijmelor?

În loc de a face îslazuri comunale, eu aş fi
cumpărat o cincime din toate moșile, pentru a
o vinde în loturi la țărani, și aş fi mers până la
expropiere, printre revizuire a constituției. Ex-
propierea nu are nimic anticonservator înțânsă.
În ce privește îslazurile, măști fi mulțumit cu
măsurile propuse de dl Carp, cultivarea de plante
foragere, scutul de invozite, etc.

Doctrina dvoastră este să măriți atotputernicia
statului, nu aveți nici o incredere în jocul liber
al acțiunilor omenești. Noi credem în altă doc-
trină, aceea a autonomiei omului, restrânsă numai
atunci când sunt în joc interese generale și
imediate. Dacă acest drept săiat, partidul liberal
il lasă să cadă din mâinile saie, se găsesc alte
mâini ca să-l ridice. (apl. pe băncile minorității).
Sedința se suspendă.

Discursul dlui Titu Frumușanu. Nu eram ho-
tără să iau cuvântul, dar să petrecut un feno-
men insolit: proiectul a fost prezentat de dl mi-
nistrul al dreptății, ca un fel de omagiu al dreptății
în această țară... Ca membru devotat al par-
tidului liberal, eram dator să cercetez programul
dela Iași. Mi se pare că prin activitatea noastră
intraparlamentară, am realizat toate dezideratele
exprimate prin programul dela Iași relativ la che-
șile țărănești. De aceea nu mă așteptam ca
daci dl ministrul al justiției să prezinte această
lege care nu intră în cadrul activității sale.

Se mai simțea oare nevoie de această lege?
Este ea opera serioasă a unui guvern?

Inainte de toate, argumentarea dlui ministrul
de justiție, în expunerea ei de motive, este în-

constituțională căci d-sa amestecă numele șefu-
lui statului în promisiunea ce s'a făcut prin ma-
nifestul regal.

Legea nu va împiedeca de loc pe Mochi Fi-
scher și familia sa de a lăneă ori căte moșii în
arendă. În schimb va ruina o întreagă clasă de
arendășii români, care prosperă în Muntenia și
căută, în mersul ei triumfal, să cucerească eco-
nomicește și Moldova.

La noi nu există »trusturi« decât la Zahăr, la
hârtie, etc. Dl ministrul al justiției vorbește de
»cotropirea« Munteniei de către asociațiile din
Moldova atunci de ce n'a venit cu o lege care
să impedece cu totul străinilor arendășii? Care
e convenția care să ne împedice de a face o lege
în acest sens? Îmdedicăm pe străini de a se
stabilii la sate de a deschide căruciuni, și nu pu-
tem opri arendășia străină? E neadmisibil.

Loviți în arendări; fără deosebire de naționalitate
fără să vă întrebați cine sunt și de unde
vin acești arendășii.

Enormă sporire a solului nostru cultivabil, și
a producției noastre se datorează în mare parte
arendășilor. Trebuie să fim mândri; că având în
vedere spiritul tineretului nostru, care să îndreapte
mai ales spre funcții, s'au găsit oameni ini-
moși care să-și consacre activitatea agriculturie,
arendășiei.

Dl raportor ne invocă absenteismul. Dar nu
numai că proprietarii de pământ sunt absenteiști
ci și alii oameni cari cășilgă altfel banii. De alt-
fel aceasta este o modă generală, în toată lumea
nu numai la noi.

Argumentul nu este îndestulător pentru a justi-
fica acest atentat la libertatea convențiunilor.
S'au luat toate măsurile pentru garantarea ce-
lor slabii împotriva lăcomiei celor tari. Atunci de
ce să mai lovim în clasa arendășescă?

Legea aceasta place d-lui Iorga, dar d-sa a fost
declarat irresponsabil de șeful partidului! (Râsete).
Eu nu pot admite o lege care e aprobată de dl
Iorga.

Văți întrebă dacă acțiunile noastre, scrisurile
și renia, nu se vor resimți de efectele acestei legi?
Arendășii nu se vor gândi decât cum să ne
alunge dela putere, pentru a veni cel cari le vor
promite formal că vor destinația legea.

Avem o clasă puternică de arendași care s'a
ridicat prin propriile sale puteri. Să căutăm s'o
intărim, și să realizăm înfrângerea tuturor. (Apăuze).

Sedința se ridică la orele 5.

In sedința de Mercuri au vorbit N. Fl-
lipescu, contra legii, G. Panu, care a sus-
ținut legea, după cum a vorbit apoi dl Duca
raportorul legii rostind o vorbire mare, pri-
mită cu aplause des repetate de cameră.

Din străinătate.

Sultanul invitând pe împăratul Wilhelm.
Sultanul va înzisia mult pe lângă împăratul Wil-
helm al II spre a veni la Constantinopol. Se crede
că în imprejurările actuale suveranul Germaniei nu
va primi invitația Sultanului. Flota turcă insărcinată
de a salută părechea imperială pe coastele Epirului va înmâna o scrisoare autografă din
partea Padishahului.

*

Budgetul Macedoniei. Comisia finanțiară a
Macedoniei a sfârșit proiectul de buget pe anul
nou turcesc 1324 și care intră în vigoare, legal,
dela 1 Martie.

S-a prevăzut suma de 10,500.563 piaștri pentru
șoselele și podurile stricate și 12,081.064 piaștri
pentru noi cheltuieli proiectate.

— 1 borcan de cremă Ideal 1 cor.

Pudra Ideal 1 cor. Săpun Ideal 70 fl.

Comandele prin postă se satisfac repede și punctual.

Preparatele medicale și chimice au fost premiate în expoziția higienică internațională din 1879 cu medalia de aur, cu crucea de metal
franceză și cu diploma de distincție.

Prin folosirea cremerii Ideal ajungem să avem o față
curată, fragedă, catifelată și fină!

De aceea vă rugăm ca la comandă să ne scrieți precis
daca față e grasă sau uscată.

Secapătă numai la însuși fabricantul:

Szent László, gyógyszertár

KUDAR LAJOS — Makó Ujváros —

Se încaieră...

Coaliția este ca un vas hodorogit: abia se mai ține împreună. De se desface un cerc, s'a isprăvit tot.

Și se vede că sunt unii, căror nu le mai convine să stea împreună. Iată ce scrie a-decă »Magyarország«:

»A duce deputații Independenți pe principiile 67-iste, la sprijinirea unui guvern 67-ist, și a seduce să trădeze pe Kossuth și principiile lui, asta, se înțelege, nu poate să succedă în nici un chip. Balonul d'essay, slobozit ca probă, a rămas deci fără efect. Agentul cu capul sec trimis să lucreze a trebuit să se întoarcă descurajat îndărât, la mandatoril săcă.«

»M. Hirlap«, foia lui Andrássy ia însă la răspundere pe cei dela organul kossuthist, zicând că asta, totuș nu se poate tolera, că este neobișnuit ca niște aliați să se bănuiască în acest chip, ci poftescă »Magyarország« și vorbească clar și pe față, spună: cine e agentul care vrea să seducă pe kossuthiștii nevinovați, cine l-a încredințat cu această misiune?

In curcurile politice se așteaptă cu interes — urmarea!

SCOUTATI.

ARAD, 10 Aprilie n. 1908.

Rugăm pe toți abonații cărui sunt în reștanță ori nu și-au reinnoit încă abonamentul pe quartalul Aprilie—Iulie, să binevoiască a plăti cât mai curând ceeace datorează pentru primirea ziarului nostru.

— Redacțional. Cu ziua de azi dl Ioan N. Iova incetează de a face parte din redacția noastră, iar respunderea pentru ziar o ia asupra și provizor dl Sever Bocu.

— Felicitarea lui Coriolan Brediceanu. Cetim în Drapelul: Locuitorii din comuna nemigăscă Német-ság au felicitat zilele trecute prin o dileuroasă adresă, pe deputatul național Coriolan Brediceanu, din prilejul interpellării ce a adus ministrului de interne în chestia limbii protocolare a comunelor germane din părțile Timișoarei.

— In amintirea lui Ciprian Porumbescu. La 6 iunie se împlineste un sfert de veac dela moartea celui mai celebru compozitor român Ciprian Porumbescu. Două orașe românești, unde se iubește cântarea și muzica românească, Sibiu și Lugoj și au adus aminte de acest prilej, pentru a putea aduce la data aceasta prinos de recunoștință mareului nostru maestru Porumbescu. În Sibiu, Reuniunea română de cântări va aranjă un festival, cu care ocazie dl profesor de muzică Timotei Popovici va rosti o conferință despre regelatul compozitor. În Lugoj, se va oficiă un parastas, iar după parastas se va ține un matineu în pavilionul hotelului Concordia. Reuniunea de cântări a votat apoi suma de 100 cor. pentru monumentul mareului compozitor ce se va ridica în Stupca (Bucovina) și a hotărît deodată să se adreseze tuturor Reuniunilor surori din Bănat ca să ierbeze și ele aceasta dată memorabilă,

Inregistrând cu bucurie aceste vesti ne întrebăm totuși, este Ciprian Porumbescu numai al Sibiului și al Bănatului? Români din celelalte părți, nu cred că au o datorie de împlinit față de amintirea nemuritorului Porumbescu? Ce fac celelalte centre româ-

nești? Si întâiul de toate Aradul, în care necesitățile culturale n'au fost în stare să creeze măcar o Reuniune de cântări iar despre activitatea Asociației arădane nu se aude decât din Paști în Crăciun? S'auzisit!

— Deputat sinodal în cercul Zgribeștilor (dieceza Caransebeșului) devenit vacant prin moartea lui Dr. Pompeiu Marcu, a fost ales dl Dr. Dimitrie Florescu, primnotar orășenesc în Lugoj.

— Moartea fostului comandant de corp din Budapesta. Fostul comandant de corp din Budapesta generalul Rudolf Lobkowitz a murit ieri în Viena, în vîrstă de 68 ani.

Generalul s'a bucurat de o deosebită favoare a Majestății Sale, un motiv pentru care n'a prea fost simpatizat de neamul lui Bánffy, cel dinastic și loial.

— Demonstrație contra dlui C. Burdila. În noaptea de Luî spre Marți — scrie »Drapelul« — făptuitorii necunoscuți au spart ferestrele dela locuința dlui Burdila. Acasă era numai doamna. S'au găsit dimineața în camerele cu ferestrele sparte, petri mari decât pumnul. S'a pornit cercetare.

— Se duc în America. În presa maghiară e jale mare: acum, cu ocazia recrutărilor, s'a constatat în comitatul Somogy, de unde se recrutowau cei mai vîțeji husari, că dela asentare au lipsit o mulțime de unguri. Ministerul a însărcinat pe vîcșpanul Kacs-kovics Lajos să facă anchetă. S'a aflat că vîțeji descedenți ai lui Árpád sunt duși în — America.

— Biserică românească din Ardeal vândută. Sub acest titlu zlarele ungurești aduc următoarea stire: Ionel Brătianu, ministru de Interne al României, care a călătorit anul trecut prin Ardeal, a trecut și prin comuna Albac din comitatul Turda-Arieș, unde din însărcinarea guvernului român a cumpărat biserica românească de acolo în preț de 600 coroane. Într-adevăr biserica era un loc de pelerinaj penitru românil din Ardeal și-i vestită prin aceea, că în această biserică a celti Avram Iancu în uniformă de general austriac proclamația împăratului. Biserica a fost deja transportată la gara din Turda, de unde însă numai unele părți au putut fi expediate, deoarece nu erau destule vagoane. Biserica va fi dusă în România și acolo se va reclădi din nou.

Un alt zlar spune că cazul a fost adus la cunoștința ministrului de Interne Andrássy care n'a hotărît încă în chestie.

Nu cumva va hotărî să declare războiu României?

— O mică statistică. Ieri s'a isprăvit obstrucția din cameră și s'a votat botnița pe seama deputaților naționaliști. Un zlar unguresc face din acest prilej o mică statistică. Discuția revizuirii regulamentului s'a început în 21 Februarie și a înținut până în 9 Aprilie 1608. Proiectul s'a discutat la 36 de ședințe și a rostit 109 discursuri. Pentru tu vorbit 10 deputați, contra 96. Dintre discursurile rostită contra 52 au fost ale deputaților maghiari, 42 ale deputaților naționaliști, iar două ale croaților. În ședința de ieri deputații au terminat și desbaterea pe articole și astfel azi va începe vacanța de sărbători.

— Carnegie în lupta contra tuberculozei. Din Berlin se telegrafiază, că Andrei Carnegie, cunoscutul milionar american în scopuri de binefacere, a înștiințat oficial pe ministrul de culte al Prusiei, că va contribui cu jumătate milion de mărci, la fundația Koch, institutul care luptă contra tuberculozei.

— Invățător harnic. Ni se scrie: La 25 Martie v. dl invățător Ioan Iancu din Almaș a ținut la orele d. a. o instructivă prelegere populului despre alcoholism. La aceia prelegere a lăsat parte multime de popor, cu care ocașionea să arătat mică sală de invățământ neîncăpând poporui, ci a stat și afară în coridor și a ascultat cu mare placere prelegerea până în fine. Po-

porul și-a exprimat mulțumita sa domnului prelegător.

— Nenorocire într'un teatru. În teatrul Empire, care se află într-o parte exterană a orașului Londra, a căzut o femeie din lojă și s'a rănit greu. Publicul a fost cuprins de o panică mare și a început să fugă afară. Nefericita femeie a fost transportată la spital, în stare disperată. Alte două dame pe capul cărora a căzut, de asemenea au ramas rănite.

— Cum ar dori Tolstoi să fie serbătorit. La 7 Februarie, în Charkow, a fost condamnat la șase luni închisoare un anume Bodianski pentru faptul de a fi răspândit cărțile lui Tolstoi. Fiul lui A. M. Bodianski l-a scris autorului Anel Carenine în o scrisoare, care-i spunea: cel mai bun mijloc de a se serbă munca dumitale ar fi să te închidă pe dta Insuși. La aceasta Tolstoi a răspuns prin următoarea scrisoare.

— Dragă Alexandre Mihailovici! Am celti scrisoarea dta, în care exprimi așa de frumos și așa de unic felul cel mai bun de a se serbători jubileul meu condamnat-ml și pe mine pentru operile pe care le-am scris, pentru a căror răspândire ai fost dta și alii arestați în atâta rânduri.

Intr-adevăr nimic nu mi-ar fi dat atâtă mulțumire și bucurie, cât mi-ar fi pricinuit arestarea mea, aruncarea mea într-o închisoare murdară, rece și puștie. Dta ai exprimat ceea ce eu am dorit de atâta ori. În ultimul timp m'am simțit așa de bine, așa de fericit, încât mă întrebam, desiori, că n-ști putea să mai doresc? Si nu puteam găsi nimic. Acum tu mă pot rejișne să nu mă gândesc și să nu doresc aceea ce dta propui nu ca o glumă dar foarte serios: condamnarea mea. În chipul acesta aș putea să împac pe toți acei, pe cari cărțile mele și răspândirea lor li revoltă și supără, iar pe de altă parte mi-ar da ocazie înainte de a mori să am cea mai mare bucurie și mulțumire să escap de iubileul care mi se pregătesc.

— Iși strâng mâna prietenește. Leon Tolstoi.

— Câți sunt fără de lucru în New-York. Nică mai mult nici mai puțin de 500.000 dintre căi douăsute de mii membrii în diferite uniuni de muncitori. Iar dacă să iau în considerare și aceea, că lucră numai 2–3 zile pe săptămână, atunci numărul se urcă la cifra de 700 de mii.

— Familia Duse. Copilăria Eleonorei Duse, s'a scurs în mizerie: Acel ce cunosc trecutul ei, zic că a fost o copilă, »numai orășo și piele« și de oarece era și săracăios îmbrăcată, făcea o impresie destabilă.

La 14 ani și-a pierdut mama și deoarece tatăl ei era un mic actoră, Eleonora și învățărea pretutindeni ca un copil de țigan. Însuși Duse, tatăl, făcea parte dintr-o familie de artiști — filii del' arte, cum zic italienii. Chiar și bunicul ei, Luigi Duse, un fiu al ortășelului de pescari, Chioggia, a stăpânit pe scenă cu multă măestrie dialectul lui Godini. Cu admiratorii săi, Luigi Duse sta pe un picior de prietenie atât de originală, încât între acte, venea deghizat în public și ataca amicii cu împrumuturi de bani. Si frațele lui Luigi, anume Federico, era actor, Luigi Duse, a pus bazele unui adevărat stat major de actori prin căsnicia sa. Unul din cel patru fi al săi, Alexandru a fost tatăl celebrităței de azi: Eleonora Duse. Alexandru n'a dus-o tată de departe în artă ca tată său Luigi.

Eleonora a apărut fără de tot pe scândurile teatrului. Tatăl ei, împreună cu restul ruedelor, a creat în Orășelul Chioggia un fel de teatru al familiei Duse, în care Eleonora a apărut pentru prima oară la etatea de 4 ani.

La vîrstă de 14 ani, Eleonora s'a distins prin modul ei intelligent de a recita: plăcu mult deși avea expresia unei adormite și plăcute de viață.

— Ochiul ei, zice biograful Rosi, era deseori pierdut la depărtare, și se părea că sufletul ei rătăcește în zări necunoscute.

In prima epocă a desvoltării ei dramaticice, a fost temperamentul convulsiv al Eleonorei cu care a captivat pe toți. Ochiul ei aveau o privire de groză; obrajii li se colorau roșii și devineau iardișii palizi cu o repeziclungă uluitoare. O tremurătură li agita nările și buzele, și fiecare fibră a figurii era în mișcare. Si la acest cap expresiv, se învățărea și mișcarea agitată a

brațelor, a mânelor, a degetelor și a sinului. Nimeni nu putea să redea cu atâta măestrie temperamentul unei histerice.

S'a reproșat de multe ori artistei că ea redă mai bine: mâna disprețul, ura, gălozia, moartea — decât accentele delicate și resemnate necesare pentru convingere, sinceritate și durere.

Gama întreagă a suferințelor omenești nu erau pe atunci îndestul de bine cunoscute artilistel.

Cum le stăpânește, Eleona Duse astăzi, o cunoșc totuști acel ce o admiră.

— Un nou dar al miliardarului Carnegie. Din New-York se anunță, că miliardarul Carnegie a donat 25 milioane de franci pentru fondul de pensi ai profesorilor de aci. Până acum Carnegie a donat 750 de milioane pentru scopuri culturale în New York.

— Fața fragedă și mâna albă este de cea mai mare importanță pentru frumusețea femeilor. Astăzi fiecare damă folosește numai cremă Marta și săpun Marta, fiindcă numai aceste s-au adeverit ca adevarat bune în contra pîstruilor, petelor de ficat, coșuri, miteseri, roșeaia mânilor. Dă feță și mânălor frăgezime și coloare albă ca zăpada prețul unui borcan cremă Marta costă 1 cor. o bucată săpun 70 fil. Se poate comandă la singurul preparator: Tonay Imre și Wachsmann Jenő, droguerie și parfumerie în Szabadka.

Ultima ședință.

— Ședința dela 10 Aprille a Dietei. —

— Prin telefon. —

Prezidează Návay. Ședința se deschide la orele 12.

Primministrul dă secretarului Hammersberg spre citire decretul de închidere a sesiunei și convocarea în nouă sesiune a dietei pe ziua de 29 Aprile, a cărei ordine de zi se stabilește după cum urmează: cetearea din nou a rescriptului regal și alegerea biurolui.

Ultime informații.

— Prin telefon. —

Aerenthal. Budapesta, 10 Aprilie. Pe astă seară este așteptat aici ministrul de externe comun. Întreaga presă din capitală atribue o mare însemnatate politică venirei aici a baronului Aerenthal. Venirea aceasta se pune adică în legătură cu afacerile militare. Ministrul comun de externe și cel de războiu s-au întotărăt față de delegația austriacă să vină în Maiu cu proiectul mărirei soldelor ofițerilor. Kossuthistii nu se învoiesc însă la asta. E vorba ca acum să se facă înțelegere între cele două delegații.

Inămolierea unui vapor. Berlin, 10 Aprilie. Marele vapor Hohenzollern al Lloydului german de Nord s'a înămolit lângă insula Sardinia.

O noapte teribilă a Lisabonei. Lisabona, 10 Aprilie. Marți noaptea locuitorii din suburbii crezând că va fi o răscoală, au venit în centrul orașului și acolo au început să spargă și să jăfuiască.

Ei au dat signalul prin ţuierături puternice, ca să atace prăvăliile cu obiecte și juvaere scumpe. Militia a ocupat străzile, unde erau prăvăliile cele mai bogate în obiecte scumpe și prințând pe hoții care erau înarmați cu revolvere, i-a dus la temniță. Turburările au ținut până dimineața la 4 ore. Toate temnițele sunt pline de

hoți. Partidul republican pretinde că cercetări severe și susține că mahalagiilor guvernul le a dat mâna liberă, cu scopul ca să compromită partidul republican.

Mai mulți conducători ai partidului republican au anunțat în numele direcției partidului, că partidul stă departe de întâmplările recente și că turburările le au pus la cale agitatorii reaționari. Membrii partidului protestează împotriva bănuirii aderenților lui Franco, că republicanii ar fi căutat ca să conturbe ordinea publică.

Economie.

A dunarea generală a institutului de credit și economii »Chiorana«.

Șomcuta mare, 7 Aprilie.

Fostul district al Chiorului totdeauna a avut un rol însemnat în viața neamului nostru românesc. Este de obicei cunoscut și cu date istorice dovedit că în timpurile trecute, înainte de anul 1848 când numărul pușinii dintre români cel de viață nobilă (nemeșii) puteau să ocupe funcțiuni publice în patria noastră, nobilul »Distr. cetăței de peață« a dat din sinul său neamului românesc oameni mari pe toate terenele vieții publice. Din acest district și au tras originea mitropolitul Vancea, mitropolitul Suiu, Bran de Leményi, episcopii Ioan Bob și Mihail Pavel, Sigismund Pop de Șomcuta-mare cel dințău căpitan suprem român al Chiorului în anul 1861 și mulți alii bărbați vredniți al națiunii noastre române. Chiar primul nostru ziarist George Barbu cu ocazia participării la adunarea gen. a »Astrel« înființată în Șomcuta mare în anul 1869 în prezența publicului ales și spre fală noastră a recunoscut și mărturisit că familia dânsului Iști trage obârșia din nobilul district al Chiorului, cerând a spus-o cu oarecare mândrie.

Urmând eră constituțională, românii chioveni au început să se mișcă mai liber, făcându-și iluziuni că din fostă capitală a Chiorului, adecă din Șomcuta mare să facă un fecular pentru răspândirea culturii românești, punând baza unei fundații din care să se înființeze și susțină un gimnaziu românesc și o școală superioară pentru creșterea fetișilor. Ce idei sunt sublimi! Ce scop sfânt!

Chiorul, un ținut de peste 50 comune, din care doar sunt cu locuitori unguri și două cu români unguri, iar celelalte toate curat românești, — eră cu dreptul să și alătă acele institute culturale românești.

Însă prin nimicirea autonomiei și desființarea fostului district al cetăței de peață, speranțele mult promițătoare ale românilor chioveni încă sau prefăcut în nimică și aşa treptat și pe început a început a neaștepta invazia străinilor, care au săpărat toate industriile, comerțul și întreprinderile rentabile; ba au fondat și două institute de bani, una evreo-maghiară, cealaltă curat evreiesc ca astfel în toată privința să domnească peste locuitorii băstinași ai acestui district.

Românilor bine simțitori și devotați ai neamului nostru, văzând că pe terenul economic încă suntem amenințați de străini, călărași români în frunte cu dl Nicolae Nilvan și au pus puterile la loialitate și au înființat acum 7 ani institutul de credit și economii sub numele »Chiorana« fiind ajutați în această întreprindere de mulți români însoțești din alte ținuturi, dintre care amintesc pe domnul George Pop de Băsești venerabilul președinte al partidului național; Partenie Cosma dir. Albinei; Andrei Cosma dir. Silvaniei și a.

Institutul »Chiorana« în zilele trecute și-a ținut adunarea generală aici în Șomcuta mare, sub prezidiul neobositului și ilustrului nostru băbău dl George Pop de Băsești.

În această adunare generală s'a cedit bilanțul încheiat cu finea anului 1907 cu un profit curat de 20.492 cor. 78 fil., care s'a împărțit în modul următor:

a) Acționarilor s'a dat de fiecare acție cor. 7.
b) Pentru fondul de rezervă 9210 cor.
c) Fondului de penziuni 277463 cor. al funcționarilor.

d) Fondului de binefaceri și cultural 150815 coroane.

Constatându-se frumosul progres ce l-a făcut acest institut în scurt timp de 7 ani sub înțelegerea conducerei de până acum a dr. exec. dl Nicolae Nilvan și a celorlați membri ai direcției și funcționarii institutului, s'a decis, că ridicarea capitalului social dela 100.000 cor. la 200.000 hotărâtă încă în anul trecut a fost amânată în executare din cauza crizei de bani care a grăsit în general, — acum să se efectuească.

Că acționar al acestui institut, cu inițiația pînă de bcurie am aflat cu calea a înforma On. publică despre demersul afacerilor »Chioranei« care ne face să speră mult dela cînșa.

Moșul acționar.

Borsa de mărfuri și efecte din Budapest

Budapest, 10 Aprilie 1908

INCHIEREA 14 ORĂI

Oră pe Apr. 1908 (100 klg.)	22 54 - 22 56
Secară pe Apr.	19 56 - 19 60
Ovăz pe Apr.	14 30 - 14 32
Cereale pe Mai 1908	12 76 - 12 78

INCHIEREA 14 ORĂI

Oră pe Apr.	22 40 - 22 42
Secară pe Apr.	19 50 - 19 52
Ovăz pe Apr.	14 30 - 14 32
Cereale pe Mai 1908	12 68 - 12 70

Prețul cerealelor după 100 klg. a fost următorul

Oră	de Tisa	Orzul de nutreț, evalitata I.	Orzul de nutreț, evalitata II.	Ovăz	Cucuruz vecchiu
Din comitatul Albei	21 > 80 - 22 > 70	13 > 30 - 13 > 50	12 > 90 - 13 > 20	15 > 40 - 15 > 60	14 > 70 - 14 > 90
De Pesta	21 > 20 - 22 > 80	12 > 90 - 13 > 20	14 > 40 - 15 > 60	14 > 70 - 14 > 90	12 > 85 - 12 > 95
Bănești	21 > 30 - 22 > 50	13 > 40 - 13 > 60	14 > 50 - 14 > 70	14 > 70 - 14 > 90	12 > 85 - 12 > 95
De Bacica	21 > 40 - 22 > 65	12 > 50 - 13 > 70	13 > 60 - 13 > 80	13 > 70 - 13 > 90	12 > 85 - 12 > 95
Săcără	20 > 05 - 20 > 15	11 > 30 - 11 > 50	12 > 40 - 12 > 60	12 > 60 - 12 > 80	11 > 70 - 11 > 90

Găsă de închiriat.

În fruntașa comună Șiștarovăț sub nrul 12 se află la locul cel mai potrivit o casă foarte amodată pentru prăvălie și cărciumă — de închiriat. Comuna e curat românească cu preste 300 mări de case și centrul a mai multor comuni care gravitează spre ea.

În întreaga comună de prezent e numai o singură prăvălie și cărciumă.

Tot acolo se află de vânzare fără, calitate bună proprietatea subscrisei.

Doritorii de a închiria să se adreseze dlui I. Barzu inv. proprietarul casei — în Gura u. p. Acsucza (Arad-m.).

Posta Administrativă.

C. Ghilezan. Am primit 6 cor. ca abonament pe I Quart. 1908.

Redactor responsabil provizor Sever Bociu. Editor proprietar George Nichin.

FRANZ JOSEF
APA PURGATIVA CEA MAI BUNA DIN APELE PURGATIVE

Dacă târguiți din articolele anunțate în ziarul nostru, vă rugăm ca la comandă să amintiți unde ați cedit aceste anunțuri.

Prăvălie de export „Mercur”

Cea mai bună și mai tare coasă din lume e totuși celebră

Coasa „TRANSVAL”

și numai aceea e veritabilă pe care e marca celor trei conduceri ai Burilor.

Să nu negligeze nimeni dar să o comande această coasă de la singurul neguțător

Grauer Mihály

Mercur Kivítei Áruház — Kóbánya
Óhegy utca 9 sz.

Prețurile acestor coase celebre sunt:

De 8 pumni . . . 1 fl. 15 cr.

De 8½ " . . . 1 " 40 "

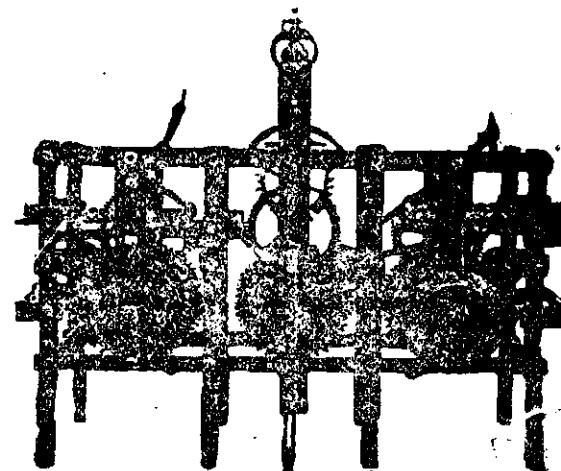
De 11 " . . . 1 " 60 "

De 12 " . . . 1 " 80 "

După fiecare 10 bucăți se dă una rabat la 20, de bucati 2 coase gratuit și două tablouri frumoase de răsboi, deja la 5 bucati plătesc eu porto.

MEZEY DEZSÖ, clăsonicar de turnuri.

ORADEA-MARE, str. Szent János nr. 320



Am onoare a atrage atențunea on. public asupra atelierului meu de clăsonice de turnuri unde se fabrică clăsonice excelente al căror mechanism a fost premiat la mai multe expoziții, cu roata principală făcută din metal roșu, cu fuse separate mobile, care înlesnesc tragerea clăsonicului și sărma care ține greutatea e din fier întinuit provăzut cu suluri de fier și cu suruburi care regulează pendula. Mă anrajez a aranja clăsonice de turnată, pe lângă garanție și responsabilitate, despre măgerea exată a clăsonicelor garantoz.

Economisește multă
oboseală, timp și lemne
fiecare menageră care spălă rufele cu
pravul de săpun pentru spălat

arătat de mine, și rufelete se fac curate și albe ca zăpada. La fiecare pachet e adăugat și un prospect.

Prețul unui pachet 24 fileri și 12 fileri.

Se găsește la

Stefan Knezevits, Temesvár

Fabrik, Hauptgasse 25, „Zur Salzmühle.“

Înștiințez pe on. public că mi-am mutat măcelăria pe Szabadság-tér în edificiul teatrului vechiu unde, vind carne proaspătă de porc cu 68 cr. Untură curată cu 68 cr., slăinina, cu 68 cr., șunca afumată cu 90 cr. înainte 80 cr. cotlete 90, coaste 72, picioarele cu 60, mătele cu cele mai favorabile prețuri de zi. Măte și săp unde uscat de casă, varză acră, napi crastaveți și pipărzi se pot căpăta în măcelăria lui **Garay Károly**, în Arad pe Szabadságter.

Mașini de cusut, biciclete, motoare, mașini de scris, mașini agricole și gramofoane, la

FALK IMRE

se pot procura
cu platire în rate

Mare atelier mechanic de reparaturi.

Montare de sonerii electrice și reparare. Atelier de reparat mașini de scris și decusut, biciclete și motoare.
Cu stimă: **Andrei Falk, Kolozsvár, Széchenyi-ter nr. 39. și'n str. Deák Ferencz nr. 30.**

Prețuri moderate!

HOTELUL CEL MAI SPLENDID ARANJAT, RESTAURANT și CAFENEĂ. — În centrul orașului.

Központi Szálloda — Hotel Central

Telefon 391.

ARAD

Telefon 391.

LOCUL DE STAT A TRANVAIULUI.

Illuminare electrică, telefon, băi, cafenea, grădină, mânări francoze și ungurești.

Comandă pentru prânzuri sau cercuri familiare, sau pentru nunți se fac în modul cel mai prompt; afară de aceia saleturi acomodate pentru diferite societăți sunt la dispoziție în toată vremea.

SALA DE BAL.

Cele mai esențiale vinuri de podgorie, Rajna și Bordeaux. —

Tot felul de sampanie din țară și străinătate.

Sprințul on. public îl cere cu toată stima

Ronai János, hotelier.

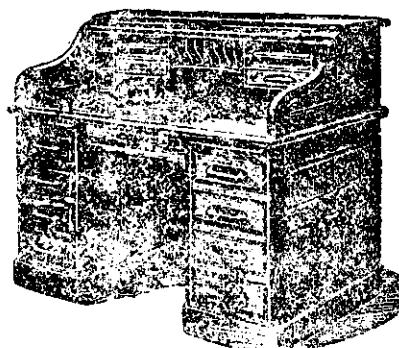
Serviciu esențial!

Gergely István,

măsar de edificiu și mobile de artă.
Fabrică cu desenuri patentate.
Kolozsvár, str. Monostor nr 72

Se recomandă publicului din loc și provincie: primește montarea edificelor și odăilor și bucătăriilor, precum și căminele, biourile, și prăvălii mai departe încreză portale după desenul dat sau după desenul propriu dela cele mai simple până la cele mai complicate cu preț favorabil și executate cu punctualitate.

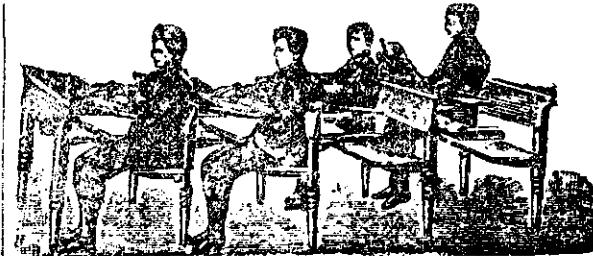
Lucrul bun și frumos nu e scump.



Măsa de desen patentată este pentru școli căt și pentru scopuri particulare, potrivit pentru orice formă și configurație corporală. — Primește aranjarea bisericilor, a școalilor și a locuințelor, a cafeneelor și a biourilor etc. după modele date sau după desene proprii dela cea mai simplă executare până la cea mai complicată.

**Bănci
de școală**

de diferite sisteme,
mai ales se recomandă cele solide
și ieftine, bănci de
școală cu două locuri de șezut



Patent Pfarrer I. Konnerth acestea au un pult tare, distanță minimală, călimar de cerneală portativ, și un sistem simplu de întors banca, prin ce e ușor de a se curăță școala și se pot comanda în șapte mărimi. Modele se trimit la dorință. Bănci de probă sunt în atelierul de măsar al lui

Nagyszében, Elisabetgasse 53.

Wilhelm Connerth.

Pompe de fântâni artezice și artificiale

cu presiune înaltă și mică, cu toate sistemele.

Aranjarea de parții constituante de pompe, motoare de imblătit, de mori și agricole. Repararea basinelor de apă și a pompelor.



Jeszenovits Miklós

atelierul de pompe și mașini de fabrici,
turnătorie.

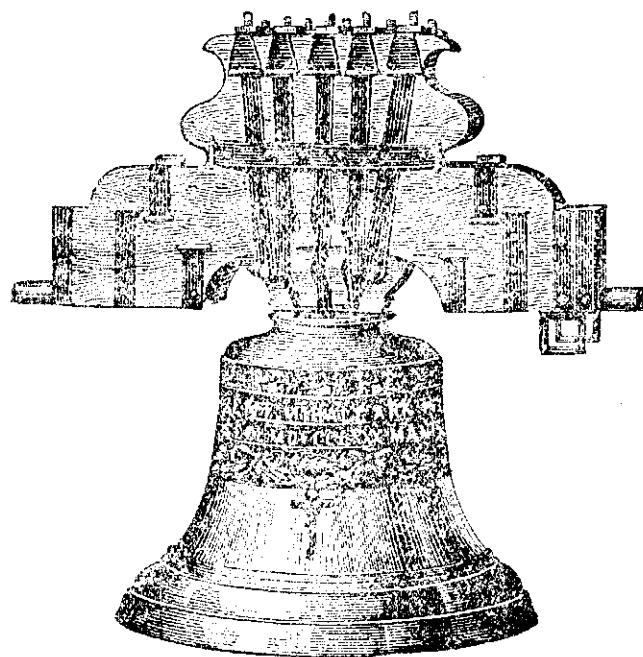
Szabadka, régi Szénáteren.

Servim cu placere planuri și tabloul cheltuielilor.

MICHAIL MANCHEN

vărsătoriu de campane (clopote)
de construcția cea mai nouă cu sul sucitor
în Sighișoara (Schässburg-Segesvár)

PIATA DE SUS NR. 168.



Firma aceasta există de la anul 1822 și să bucură de un renume bun; să recomandă deel tuturor comunelor bisericești pentru

a lifera și repară clopote

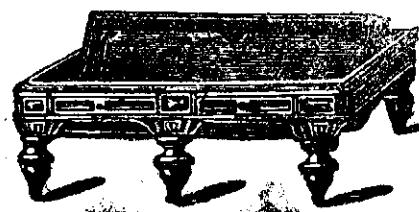
de toată mărimea cu coroane de stejar ori fer legat; face și scaune de clopote din fer bătut pentru unul sau mai multe clopote cu prețurile cele mai convenabile. Comandele să efectueze și în depărtare. Clopote mai mici sunt totdeauna gata. — Solvarea prețului să primește și în rate.

Joan P. Popidan,

măsar de edificii, mobile și billiarde în Sibiu.

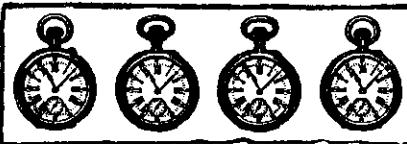
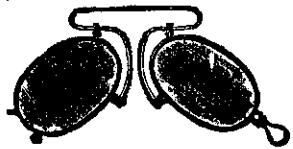
Se recomandă în atențunea onor. public din loc și din provincie. Face tot felul de edificii și mobile de școlă, prăvăli și biourouri, montează cafenele și restaurante.

Mai ales atrag atenția on. proprietari de cafenele și restaurante asupra atelierului meu de biliarde, unde le săvârșesc pe lângă prețurile cele mai moderate și garanție.



Unde să cumpere omul cele mai bune, mai ieftine și mai fine oroloage, țivikeri, ochelari, lanturi de oroloage din aur, argint și nichel pentru străpate.

Atelier mare de reparat ciasornice în mod favorabil și punctual, lucrările trimise din provincie se săvârșesc punctual și repede.



Francisc Rill
SIBIU, str. Cisnădiei Nr. 16.

Grósz Nagy Ferencz,

farma- DEBRECZEN, Sas-u. 8, „Arany egyszárny”.
cist, Recomandă medicamente speciale preparate.

Numai există reumă!

Cine voiește să scape de orice soi de reumă și de tot felul de dureri externe să cumpere o sticla mare din renumitul **Balzam Regesc** (Király Balzsam) al căruia efect vindecător recunoscut de medici. 1 sticla mare 2.65 cor. cu îndrumare. 3 sticla mari 6.65 cor. cu îndrumare, portofranco cu rambursă. Patentat, în nenumărate spitale de frunte se aplică ca cel mai eficace medicament. Numai există reumă!



MUSTAȚĂ E FRUMOASĂ

dacă întrebunțezi

POMADA HAJDUSAG

cea mai bună pentru creșterea și potrivirea musteișelor, pregătită din materie neunsuroasă. Efectul se vede într-o parte iute și cu siguranță. Scutit prin lege. Un borcan 50 fil. Prin poziție se trimit numai 3 borcane cu 2.15 Cor. Cu rambursă gratuit.

MEDICAMENT

PENTRU VOPSIREA PARULUI
în culori blond, brunet sau negru. Efect la moment. O singură vopsire e de ajus, ca părul sau mustață o luană să zibă culoarea ce o dorește. Nu înăspriște părul. O sticla cu medicament pentru ori și ce culoare 4 cor.

Materia de zidit

al veacului al XX-lea.

Nisipul de ciment, pietrii de ciment, fărmituri de țigle de ciment, ciripă, piatră, nisip și pietruiș

zac ca un capital mort

în multe părți, deși cu ajutorul unor mașini simple se pot transformă în

BANI GATA!

Cereți gratis și franco un **prospect** și modeluri, țigle, baloturi și ciripă de casă și se trimit franco 20 de kilograme din materia crudă (nisip sau pietricele) pentru fabricare de probă, fără spese.

Cheltuiala la 1000 buc. cărămizi este 20 cor.

„	1000	„ ciripe preg.	42	“
„	un balot de cărămizi	„	17	“

Büschitz Mór, Komárom.
Strube Henrik, Weida.
Primul reprezentant al fabricii.